

ZAPISNIK 35. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 21. 3. 2025, od 9.00 do 12.00

Lokacija seje: Banka Slovenije

Prisotni člani: Simon Anko (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Štefan Belingar (Gospodarska zbornica Slovenije), Barbara Franko (Odbor za shemo Flik), Tomaž Klemenc (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve), Urška Kos (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Tomaž Lešnik (Dinit d. o. o.), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Marta Mihelin (Finančna uprava Republike Slovenije), Tanja Piškur (Zveza potrošnikov Slovenije), Gregor Rakar (Telekom Slovenije d. d.), Leon Stare (Petrol Pay d. o. o.), Nataša Tomc Jovović (NLB d. d.)

Prisotni namestniki članov: Slavko Ažman (Trgovinska zbornica Slovenije), Matic Dolar (Bankart d. o. o.), Petra Klemenc (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Polona Malalan (Slovensko zavarovalno združenje), Nataša Rakovec (Ministrstvo za finance), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije)

Ostali prisotni: Nina Frkovič, Marko Pahor, Martin Pezdir, Mojca Resinovič, Rebeka Reven in Anja Rijavec Uršej (vsi Banka Slovenije), Peter Grum (Finančna uprava Republike Slovenije), Siniša Jančič (Bankart d. o. o.), Luka Omerzel (Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport)

Odsotni člani: Dean Čerin (Trgovinska zbornica Slovenije), Lucija Frlec (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Luka Gabrovšek (MasterCard Europe), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Aleksander Kurteviski (Bankart d. o. o.), Davor Lekić (Javna agencija Republike Slovenija za varstvo konkurence), Aljoša Lovrič Petrič (Nexi Slovenija d. o. o.), Stanislava Zadravec Capriolo (Združenje bank Slovenije), Nada Zidar (Slovensko zavarovalno združenje)

Predlog dnevnega reda

1. Potrditev dnevnega reda 35. seje Nacionalnega sveta za plačila
2. Poročanje o aktualnih vsebinah s področja plačil v Sloveniji in širše
 - Pregled stanja relevantnih zakonodajnih postopkov
 - Aktivnosti in napredek na področju digitalnega evra
 - Napredek na področju uveljavitve slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik)
3. Obravnava aktivnosti delovnih skupin NSP za izvajanje Strategije razvoja trga plačil v Sloveniji za obdobje 2024–2028
4. Letno poročilo NSP 2024
5. Ozaveščanje o pravici do osnovnega plačilnega računa
6. Komunikacija glede uveljavitve Uredbe o takojšnjih plačilih
7. Razno

Ad 1) Potrditev dnevnega reda 35. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)

S. Anko je pozdravil prisotne in uvodoma pojasnil, da se seje tokrat prvič udeležuje Tomaž Klemenc, član NSP kot predstavnik Agencije za javnopravne evidence in storitve, prisoten pa je tudi generalni direktor Finančne uprave Republike Slovenije, Peter Grum, ki ni član NSP.

S. Anko je prisotne seznanil, da je bil zapisnik 34. seje NSP potrjen in objavljen na spletni strani Banke Slovenije.

S. Anko je predstavil predlog dnevnega reda 35. seje NSP ter ponovno spomnil, da je na dnevnem redu stalna točka, v okviru katere bo poročano o aktualnih vsebinah s področja plačil v Sloveniji in širše.

Sklep 1: NSP je potrdil dnevni red 35. seje NSP.

Ad 2) Poročanje o aktualnih vsebinah s področja plačil v Sloveniji in širše

Pregled stanja relevantnih zakonodajnih postopkov: N. Rakovec je povedala, da je 14. januarja 2025 pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (ZPlaSSIED-B). Nadaljevala je s predstavitvijo postopka sprejemanja predloga Zakona o elektronskih plačilnih sredstvih pri potrošniških plačilih (ZEPS), pri čemer je pojasnila, da so dopolnili predlog na podlagi prejetih pripomb iz javne obravnave, odločitev o nadaljnjih aktivnostih v zakonodajnem postopku pa na ravni Ministrstva za finance še ni sprejeta. (predstavitev).

V razpravi je A. Mejač Krassnig izrazila podporo predlogu ZEPS, medtem ko je N. Tomc Jovović poudarila željo po njegovem čimprejšnjem sprejetju. S. Ažman je dodal, da si želi, da bi se v ZEPS upoštevalo tudi male trgovce oziroma pripombe, ki jih je Trgovinska zbornica Slovenije podala v okviru javne obravnave predloga zakona.

Na vprašanje S. Anka, ali bi moral NSP sprejeti načelno podporo nadaljevanju dela na ZEPS, je N. Rakovec odgovorila, da je Ministrstvo za finance prejelo pripombe, na podlagi katerih so dopolnili predlog ZEPS. Zdaj se čaka na odločitev o začetku medresorskega usklajevanja.

Aktivnosti in napredek na področju digitalnega evra: M. Pezdir je predstavil aktivnosti in napredek na področju digitalnega evra (predstavitev).

M. Pahor je dodal, da se v luči geopolitične situacije zdi, da se je povečala tudi politična podpora digitalnemu evru in zakonodajnemu postopku za sprejem pravne podlage za izdajo digitalnega evra. Predsedujoči Evroskupini je namreč izpostavil pomembnost digitalnega evra kot protiutež stabilnim kovancem, vezanim na USD.

Napredek na področju uveljavitve slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik): B. Franko je izpostavila, da so se marketinške aktivnosti od maja do decembra 2024 osredotočale na P2P in P2eM, njihov uspeh pa odražajo letni rezultati. 31. decembra 2024 je bilo skupno število aktivnih uporabnikov Flika 695.356, kar predstavlja 28 % rast v primerjavi z letom 2023 in je največ v primerjavi s prejšnjimi leti – število novih aktivnih uporabnikov v letu 2024 je bilo namreč kar 150.885. Decembra 2024 je bilo v Flik ekosistemu izvedenih že za skoraj 98 mio EUR transakcij, kar je 70 % več kot decembra leta 2023. 15. januarja 2025 je Flik presegel mejo 700.000 aktivnih uporabnikov, trenutno je aktivnih uporabnikov Flika ca. 722.000.

Sklep 2: NSP se je seznanil s (i) stanjem relevantnih zakonodajnih postopkov, (ii) aktivnostmi in napredkom na področju digitalnega evra, ter (iii) napredkom sheme Flik.

Ad 3) Obravnava aktivnosti delovnih skupin NSP za izvajanje Strategije razvoja trga plačil v Sloveniji za obdobje 2024–2028

S. Anko je povedal, da je NSP na 32. seji, ki je potekala 21. marca 2024 – točno pred enim letom – vzpostavil tri delovne skupine za naslavljanje prvih treh strateških iniciativ iz sprejete Strategije. Na 33. seji je bil nato sprejet sklep, da bo NSP obravnaval aktivnosti vseh delovnih skupin na vsaki seji.

DS1–Razvoj enostavnih rešitev za plačevanje z dobro uporabniško izkušnjo v skladu s potrebami oziroma pričakovanji uporabnikov, vključno ranljivih skupin: S. Jančič, vodja DS1, je uvodoma predstavil dosedanje aktivnosti delovne skupine ter pojasnil, da ima delovna skupina mandat

za razvoj enostavnih rešitev za plačevanje z dobro uporabniško izkušnjo tudi za ranljive skupine, a za njih rešitev ločeno niso iskali, saj je to področje urejeno z Zakonom o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide (ZDPSI). Delovna skupina je zato organizirala sestanek, na katerem so obravnavali rešitve, ki izhajajo iz ZDPSI in se osredotočajo na izvajanje plačilnih storitev. Ugotovili so, da bo uporabniško izkušnjo ranljivih skupin ustrezno naslovil ZDPSI, zato dodatne aktivnosti delovne skupine na tem področju niso predvidene.

Nato je v potrditev predlagal predlog ključnih aktivnosti DS1: (i) preučitev možnosti uvedbe enotne elektronske identitete za namen registracije in/ali uporabe plačilnih storitev in (ii) preučitev možnosti poenotenja uporabniške izkušnje pri nekartičnih plačilnih storitvah na osnovi *zahtevka za plačilo* (ang. Request to Pay). Nato je predlagal, da se ugotovitve s področja varnosti, do katerih je prišla DS1, predajo DS2 v nadaljnjo obravnavo. Dodal je še, da bodo glede nizke stopnje finančne pismenosti in ozaveščanja verjetno isti izzivi pri vseh delovnih skupinah, zato bi bilo smiselno to reševati enotno (predstavitev).

S. Anko se je zahvalil za predstavitev ter izrazil zadovoljstvo, da je DS1 pristopila k temi s širše perspektive. Strinjal se je, da je ključno zagotoviti enotnost komunikacije in ozaveščanja.

V razpravi je B. Tomažič poudaril, da ponudniki plačilnih storitev podpirajo idejo oblikovanja krovne skupine v okviru ozaveščanja, kar je podprl tudi S. Ažman.

DS2–Naslavljanje varnostnih vidikov elektronskih plačil: B. Vardjan, vodja DS2, je bil odsoten, zato se je obravnavo aktivnosti DS2 prestavilo na naslednjo sejo.

DS3–Fazna zagotovitev sprejema elektronskega plačevanja na prodajnih mestih (vključuje komunikacijo do uporabnikov): A. Rijavec Uršej in N. Rakovec, vodji DS3, sta predstavili dosedanje aktivnosti delovne skupine. A. Rijavec Uršej, ki koordinira aktivnosti 1. faze (ozaveščanje in komunikacija), je izpostavila, da so že oblikovali posamezne aktivnosti. Vendar se čaka na časovnico Ministrstva za finance glede obravnave predloga ZEPS, saj bodo potem skladno s tem aktivnosti prilagodili in jih v sodelovanju s Trgovinsko zbornico Slovenije in Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije tudi izvedli. Nadaljevala je N. Rakovec, ki koordinira aktivnosti 2. faze strateške iniciative (uveljavitev ZEPS), in pojasnila, da Ministrstvo za finance pripravlja odgovore članom delovne skupine glede upoštevanja oziroma neupoštevanja predlogov, ki so jih podali v okviru javne obravnave ZEPS. (predstavitev).

V razpravi je N. Tomc Jovović predlagala, da bi DS3 neodvisno od ZEPS začela izvajati določene aktivnosti. Pojasnila je, da so glede kalkulatorja, tj. pripomočka za primerjavo stroškov gotovinskega in elektronskega plačevanja na prodajnih mestih, oblikovali fokusno skupino konkretnih uporabnikov. Menila je, da bi bil to lahko eden izmed pripomočkov, ki bi ga začeli uporabljati v obdobju ozaveščanja.

Sklep 3: NSP se je seznanil z aktivnostmi delovne skupine Razvoj enostavnih rešitev za plačevanje z dobro uporabniško izkušnjo v skladu s potrebami oziroma pričakovanji uporabnikov, vključno ranljivih skupin in delovne skupine Fazna zagotovitev sprejema elektronskega plačevanja na prodajnih mestih (vključuje komunikacijo do uporabnikov) za izvajanje Strategije NSP.

Sklep 4: NSP je potrdil (i) predloge aktivnosti delovne skupine Razvoj enostavnih rešitev za plačevanje z dobro uporabniško izkušnjo v skladu s potrebami oziroma pričakovanji uporabnikov, vključno ranljivih skupin, ter (ii) predlog, da se ugotovitve s področja varnosti, do katerih je prišla prva delovna skupina, preda v nadaljnjo obravnavo drugi delovni skupini.

Sklep 5: NSP je potrdil predlog, da se predsedujoči NSP sestane z vodji vseh treh delovnih skupin z namenom oblikovanja predloga, kako povezati vse izzive glede ozaveščanja. Skupni predlog nadaljnjih aktivnosti bo predstavljen na naslednji seji NSP.

Ad 4) Letno poročilo NSP 2024

S. Anko je uvodoma kot ključno za delo NSP v preteklem letu izpostavil, da smo začeli z aktivnostmi, povezanimi z izvajanjem Strategije.

R. Reven je predstavila ključne poudarke iz letnega poročila NSP (predstavitev).

S. Anko je dodal, da bomo letno poročilo NSP prevedli v angleščino.

Sklep 6: *NSP je potrdil Letno poročilo NSP 2024.*

Ad 5) Ozaveščanje o pravici do osnovnega plačilnega računa

S. Anko je spomnil, da je NSP v preteklosti dostop do osnovnega plačilnega računa (OPR) že obravnaval, vendar se je glede na dosedanje pravno podlago odločil, da z aktivnostmi za širše ozaveščanje o pravici do OPR počaka na spremembo le-te. Kot smo v okviru NSP že poročali, je bila zakonodaja spremenjena, novela ZPlaSSIED-B je prinesla novosti tudi glede dostopa do OPR.

A. Rijavec Uršej je predstavila predlog aktivnosti ozaveščanje o pravici do OPR. Predlagala je, da bi sklicali sestanek ožje sestave NSP za ozaveščanje o pravici do OPR z namenom priprave komunikacijskih izhodišč za zagotavljanje enotne komunikacije o pravici do OPR. Po 35. seji NSP bi sledil pisni postopek NSP, v katerem bi člane povabili k imenovanju predstavnikov (poleg članov tudi strokovnjake na področju komuniciranja z javnostmi), sestanek ožje sestave NSP pa bi bil v naslednjih mesecih. Na sestanku bi se pogovorili, katere so tiste aktivnosti, ki bi jih lahko skupaj izvedli in jih komunicirali širši javnosti (predstavitev).

V razpravi je T. Piškur predlagala, da bi ozaveščanje o OPR vključili tudi v okvir Nacionalnega programa finančnega opismenjevanja. Dodala je, da se potrošniki v Sloveniji pogosto ne zavedajo, da OPR obstaja in v katerih primerih lahko zahtevajo njegovo odprtje. B. Tomažič je povedal, da so banke zaradi novele ZPlaSSIED-B že sprejele ustrezne ukrepe, prilagodile obveščanje ter na spletnih straneh bank dodatno predstavile informacije o OPR.

A. Rijavec Uršej je poudarila, da je namen nadaljnjih aktivnosti NSP v zvezi z OPR najti skupne stične točke komunikacije. S. Anko je zaključil, da ni cilj, da vsaka banka izvaja svojo kampanjo, ampak da se pripravi načrt enotnega ozaveščanja o pravici do OPR (ne samo prek bank).

Sklep 7: *NSP se je strinjal s sklicem ad hoc sestanka NSP v ožji sestavi, ki se bo dogovorila o pripravi izhodišč za enotno komunikacijo o pravici do osnovnega plačilnega računa.*

Ad 6) Komunikacija glede uveljavitve Uredbe o takojšnjih plačilih

A. Rijavec Uršej in R. Reven sta predstavili predlog komunikacijskih aktivnosti, povezanih z uveljavitvijo Uredbe o takojšnjih plačilih (IPR). A. Rijavec Uršej je izpostavila, da je ključno jasno, razumljivo in pravočasno komuniciranje z uporabniki o spremembah, ki jim jih prinaša IPR, vključno z (i) informacijo, v katerih primerih bodo plačilne transakcije zavrnjene (10s, zavrnitve transakcij); (ii) obvestilom, da si uporabniki lahko sami določajo limite takojšnjih plačil, ki jih bodo pošiljali (varnostni vidik) ter (iii) enostavnim opisom postopka preverjanja prejemnika plačila (VoP) in njegovimi posledicami za uporabnika, saj ponudnik plačilnih storitev ne bo odgovoren za izvršitev kreditnega prenosa nenamernemu prejemniku plačila na podlagi napačne enolične identifikacijske oznake, pod pogojem, da je pravilno izvedel VoP. Zato je ključnega pomena komunikacija s končnimi uporabniki, da bodo seznanjeni z novostmi, kako jih izvajati in kaj te pomenijo zanje (predstavitev).

V razpravi so bile reprezentativne organizacije povabljeni k povratni informaciji glede načrtovane komunikacije s svojimi člani oziroma osebami, ki jih zastopajo. B. Tomažič je povedal, da v okviru odborov Združenja bank Slovenije poteka precej aktivnosti glede uvajanja takojšnjih plačil. Poudaril je tudi, da takojšnja plačila v EU predstavljajo okrog 20 % vseh kreditnih plačil, v Sloveniji pa že okoli 60 %. U. Kos je pojasnila, da so v Upravi Republike Slovenije za javna plačila novembra in decembra 2024 v okviru posvetov za vse proračunske uporabnike predstavili tudi novosti, ki jih prinaša IPR. Na tem dogodku je bilo približno 900 slušateljev. Predvidoma bodo v kratkem pripravili tudi obvestilo, nato pa načrtujejo organizacijo spletnih sestankov, in če bo potrebno, še ločene sestanke s posameznimi ciljnim skupinami. T. Piškur je dejala, da Zveza potrošnikov Slovenije predlaga zgodnejši začetek (tj. že pred oktobrom 2025) obveščanja potrošnikov zato, da bi ključne informacije dosegle čim večji krog prebivalstva. Potrdila je, da bo Zveza potrošnikov Slovenije sodelovala pri izvajanju komunikacije, s

poudarkom na obveščanju o posledicah prenosa nenamernemu prejemniku za potrošnike. Predlagala je tudi, da so posledice v primeru prenosa nenamernemu prejemniku jasno in enotno izpostavljene že v samem procesnem toku uporabnikov (poudarjen zapis v »pop-up« oknu), v kolikor bi prišlo do delne usklajenosti (partial match) ali neusklajenosti (miss match) podatkov prejemnika.

S. Anka je zanimalo, ali Gospodarska zbornica Slovenije in Trgovinska zbornica Slovenije menita, da bi se s skupnimi dogodki v sodelovanju z Bankartom, Združenjem bank Slovenije in Banko Slovenije lahko zagotovilo ozaveščanje ciljne publike in zmanjšalo potencialna trenja pri prehodu na takojšnja plačila. Trgovinska zbornica Slovenije je odgovorila pritrdilno.

Sklep 8: NSP se je seznanil s predlogom komunikacijskih aktivnosti glede uveljavitve Uredbe o takojšnjih plačilih.

Ad 7) Razno

Pod točko razno ni bilo obravnavanih tematik.

S. Anko se je zahvalil za udeležbo, aktivno razpravo in podana stališča.

Zapisnik pripravil Sekretariat NSP, april 2025.